

Písemná část státní závěrečné zkoušky Fyzika (učitelství) Září 2012	Student(ka):
	Bodové hodnocení:
	Hodnotil(a):
Celkové hodnocení:	

Obecné pokyny:

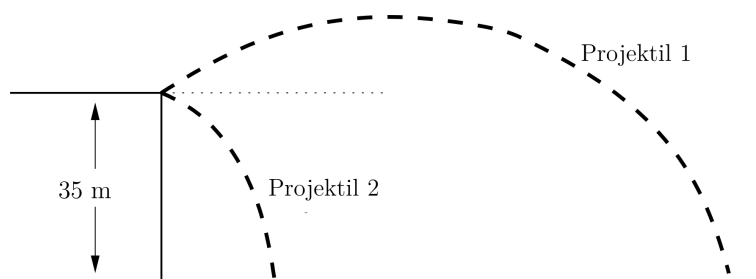
- ☞ Test obsahuje 10 úloh, správnou odpověď jednoznačně zakroužkujte.
- ☞ Čas na vypracování je 60 minut.
- ☞ Pracujte samostatně, v případě nejasností se zeptejte vyučujícího.

Uvažujte následující hodnoty fyzikálních konstant:

rychlost světla ve vakuu: $c = 3,0 \cdot 10^8 \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$ Planckova konstanta: $h = 6,63 \cdot 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s}^{-1}$
 elementární náboj: $e = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$ hmotnost elektronu: $m_e = 9,1 \cdot 10^{-31} \text{ kg}$
 Boltzmannova konstanta: $k = 1,38 \cdot 10^{-23} \text{ J} \cdot \text{K}^{-1}$ tíhové zrychlení: $g = 9,8 \text{ m} \cdot \text{s}^{-2}$
 Stefanova-Boltzmannova konstanta: $\sigma = 5,7 \cdot 10^{-8} \text{ W} \cdot \text{m}^{-2} \cdot \text{K}^{-4}$ permitivita vakua: $\epsilon_0 = 8,8 \cdot 10^{-12} \text{ F} \cdot \text{m}^{-1}$

Úloha 1

Ze skalního srázu byly vystřeleny dva projektily stejnou počáteční rychlostí $50 \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$, jeden pod úhlem 30° nahoru a druhý pod úhlem 30° dolů vzhledem k vodorovné rovině (viz obr. 1). Jaký bude časový rozdíl mezi jejich dopadem dolů na dno propasti, zanedbáme-li odpor vzduchu?

Obr. 1

- A) 10,2 s;   B) 7,3 s;   C) 5,1 s ✓;   D) 2,9 s.

Úloha 2

Carnotův motor pracuje mezi ohříváčem o teplotě $T_1 = 800 \text{ K}$ a chladičem o teplotě $T_2 = 300 \text{ K}$ a během každého cyklu vykoná práci 1200 J, Kolik tepla odebere během každého cyklu ohříváči?

- A) 12 kJ;   B) 1,9 kJ ✓;   C) 460 J;   D) 8,5 kJ.

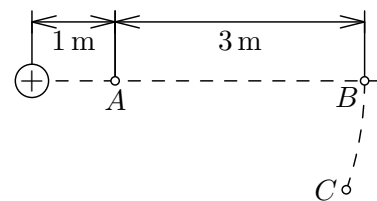
Úloha 3

Vypočítejte hustotu polarizačních nábojů na povrchových rovinách slídkové destičky ($\epsilon_r = 6$) o tloušťce 3 mm, která je izolátorem v rovinném kondenzátoru nabitým na napětí 500 V.

- A) $2,1 \cdot 10^{-5} \text{ C} \cdot \text{m}^{-2}$;   B) $7,3 \cdot 10^{-6} \text{ C} \cdot \text{m}^{-2}$ ✓;   C) $5,9 \cdot 10^{-6} \text{ C} \cdot \text{m}^{-2}$;   D) $1,6 \cdot 10^{-6} \text{ C} \cdot \text{m}^{-2}$.

Úloha 4

Elektrostatické pole je vytvářeno kladným nábojem na kovové nepohyblivé kouli izolované od okolí. K přenesení jiného kladného náboje q z mnohem větší vzdálenosti do bodu A vzdáleného 1 m od koule bylo nutné vykonat práci W . Jakou celkovou práci je nutno vykonat k přenesení záporného náboje o téže velikosti q z bodu A nejprve 3 m v radiálním směru do bodu B a potom 1 m podél kruhového oblouku do bodu C (viz obr. 2)?

Obr. 2

- A) $\frac{3}{4} W$ ✓;   B) $4W$;   C) $3W$;   D) $\frac{4}{3} W$.

Úloha 5

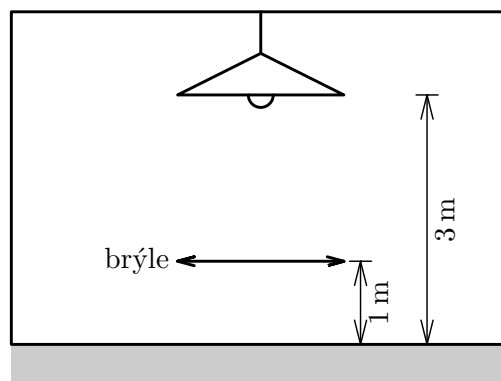
Ke zdroji střídavého napětí $U_{ef} = 230 \text{ V}$ frekvence $f = 50 \text{ Hz}$ je připojeno elektrické zařízení, které má činný příkon $P = 0,4 \text{ kW}$. Zařízení se skládá z činného odporu R a indukčnosti L zapojených sériově. Ampérmetrem naměříme proud $I_{ef} = 2 \text{ A}$. Jaká je hodnota indukčnosti L ?

- A) $L = 35 \text{ A} \cdot \text{m}^{-1}$;   B) $L = 0,41 \text{ H}$;
 C) $L = 180 \text{ mH}$ ✓;   D) $L = 0,56 \text{ Wb}$.

Úloha 6

Pavel se rozhodl odhadnout optickou mohutnost svých brýlí. Využil k tomu žárovku lustru, která visí ve výšce 3 m nad podlahou, ostrý obraz vlákna žárovky na podlaze vznikl, jestliže držel čočku brýlí ve výšce 1 m nad podlahou (obr. 3). Jaká je optická mohutnost jeho brýlí?

- A) 1,5 D ✓;   B) 3,2 D;   C) -2,5 D;   D) 4,0 D.

Obr. 3

Úloha 7

Jak se změní tlak elektromagnetického záření v dutině, pokud se zvýší teplota z $2 \cdot 10^3$ K na $3 \cdot 10^3$ K?

- A) vzroste na osminásobek;   B) vzroste na pětinasobek ✓;   C) vzroste o 300 %;   D) vzroste o 15 %.

Úloha 8

Při které teplotě bude pravděpodobnost toho, že se kvantový harmonický oscilátor s frekvencí $\omega = 5,0 \cdot 10^{14}$ rad·s⁻¹ bude nacházet v prvním excitovaném stavu, rovna dvacetině pravděpodobnosti, že se bude nacházet v základním stavu?

- A) 8,9 K;   B) 670 K;   C) 2500 K;   D) 1300 K ✓.

Úloha 9

Výstupní práce lithia je 2,4 eV. Při dopadu elektromagnetického záření o vlnové délce 300 nm bude největší rychlost emitovaných elektronů

- A) 250 km·s⁻¹;   B) $4,1 \cdot 10^4$ m·s⁻¹;   C) $7,8 \cdot 10^5$ m·s⁻¹ ✓;   D) 960 km·s⁻¹.

Úloha 10

Operátor jisté kvantové veličiny A má v nějaké ortonormované bázi $|1\rangle, |2\rangle$ tvar

$$\hat{A} = \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 3 \end{pmatrix}.$$

System, na němž provádíme měření této veličiny, se nachází ve stavu

$$|\psi\rangle = \frac{1}{\sqrt{5}} (|1\rangle - 2i|2\rangle).$$

Největší hodnotu veličiny A naměříme v tomto stavu s pravděpodobností

- A) 20 %;   B) 50 %;   C) 80 % ✓;   D) 10 %.